

3 március 10.
 kó, aki nem tö-
 zony kötelessé-
 on kigyógyítá-
 és spórolni
 en Freidel pa-
 hogy minde-
 sebeit és hogy
 reidel nagyon
 ét. Szerette a
 enyut a pénze
 okta volt mon-
 az éi férjem
 nővel és már-
 pénze van, az
 it ez Freidellel
 kis tőkéje, már
 megkészterez
 yított és pénzt
 aranyra, egyéb
 y speciális do
 EG!
 nizáció
 a ismerteti:
 tényezőit;
 it.
 sztyáiban.
 nek!
 vényrovat.
 Kérjen
 ek
 40.- lej
 36.- "
 36.- "
 36.- "
 21.- "
 36.- "
 23.- "
 ben

ÉLJÁRÁSOK TITKOSZÁM 2-77

Éjeli telefon (ny)
 KIACCHIVATA
 Str. Ba
 11 121 751 A.
 Egész évre . . .
 Félévre . . .
 Negyedévre . . .
 Éjli óra . . .

X évfolyam • 58. szám

1929 Március 12 Kedd
 • 6689 év I. Adá .0 •

Ára 5 lej

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Dr. Ramaseter Róbert
 tér 2. II. 8.
 Budapest

A Keren Hajjeszód
 építi az országot!

Aldozatok örvendő szív-
 vel az ujjászülető Palesz-
 tina oljárán!

Európa beteg orvosai

Egy korszak, egy véres, kegyetlen korszak a sirba szállt, de ők itt maradtak. Ha emlékiratokban, történelmi memoároknak olvassuk a neveiket, úgy tűnik fel nekünk, mintha az elsüllyedt, soha vissza nem térő időnek kísértetei volnának, akiknek csontvázáról már leszikkadt a húsa, akiknek tekintete csak a multba tud nézni és soha többé előre. És ők mégis itt vannak a kompromittált multtal s a mult által kompromittálva, — még mindig a jövőt akarják építeni. Ha valakire, úgy rajuk áll a híres mondás: hogy semmit sem tanultak és mindent elfelejtettek. Ennek ellenére mindenkinél jobban akarnak tudni mindent s a mult sárába ragadt gondolatvilágukkal még mindig jövőndő évtizedek sorsát akarják eldönteni.

Három évtizeddel ezelőtt már ismertük a neveiket: Chamberlain, Briand, Poincaré, Lloyd George... s most, három évtized után, még mindig kénytelenek vagyunk naponta találkozni neveikkel a lapok hasábjain. Európát ők betegítették balátra, hozzájuk tapad a négy esztendő vérfürdőnek minden borzalma, hozzájuk tapad a békeszerződések minden igaztalansága és abszurditása, hozzájuk tapad a háboru utáni évtized céltalanságainak, szenvedéseinek minden emléke s mégis ők azok, akik megfertőzve egy eltűnt korszak miazmától, — a jövő számára akarják meggyógyítani Európa beteg állapotát.

Nemrégiben a Morningpost találozta nevezte el őket „Európa beteg orvosai”-nak, akik egy olyan halálosan komoly és halálosan fájdalmas kérdést, mint a kisebbségi kérdés, akarnak elintézni. A Morningpost jövőndőlése teljes mértékben megállította a helyét: a Chamberlainoknak, a Briandoknak és fullajtárainak teljes mértékben sikerült ezt a kérdést a radikális megoldás elől — igéretke és halasztásokba átmenteni. Természetes dolog, ez. Ha az ember a világháboru megbizható történetét olvassa, ha csak Churchill volt lord-kancellár emlékiratait tanulmányozza, tisztába jön azzal, hogy ez nem is történet lehetett másképpen. Ők, akik különböző hangzatos jelszavak alatt egy véres és cinikus imperializmus szolgálatában állottak és állanak: a kisebbségi kérdést sem tudják más szemszögből nézni, mint az imperialisták, az elnyomók kétélű szemontjái szerint.

Az azonban bizonyos, hogy nemcsak egyedül ők felelősek azért, hogy még mindig aralmon vannak, hogy lekileg és szellemileg beteg, még mindig az ő kezükben forog az az operáló kés, a mely gyógyítani volna hivatva, de a melyet ők nem tudnak egyebet tenni, mint szadista módon új sebeket ütni és vagni. Európa még mindig megtevesztett nepei és tömegei azok, amelyek bizonyos esőkevény-pietas, a szokás hatalmat, a vezetett megtevesztettség alapján kitartanak és levitézlet garnitúra mellett, hívva abba az illúzióban, hogy ők, csakis ők óvhatják meg őket újabb keserű meglepetésektől.

Talán Chamberlain az egyetlen, akiknek örök balfogásait kezdni unni még a túlfélmény angol közönség is s Poincaré a második, akivel szemben most már vi-

harosan kezd tiltakozni a francia baloldali politikai szenvedélye. Briand, ez a legtöbbet ártó és legmosolygóbb képű játékos azonban még most is megrendíthetetlennek érzi pozícióját. Még mindig úgy érzi, hogy neki meg kell maradnia és meg is fog maradni minden politikai változás közepette is az élen, ha kell pacifistaként, ha lehet: anti-pacifistaként. És közben Európa egyre rohamosabban süllyed a legfájdalmasabb veszedelmekbe: a gazdasági és erkölcsi anarchiába, melynek pusztító erejét egyre növe elszegényedés, a fegyverkezés mértéktelensége, a különbozó és egyre szaporodó diktatúrák, forradalmak és ellenforradalmak felangolása mutatják.

Európa beteg orvosai eddig semmit sem gyógyítottak, de ha lehet, még inkább mélyítették a sebeket. Franciaország és Németország között a szakadék újra kimélyült s a párisi jóvátételi konferencia tehetetlensége és sikertelensége — ha lehetséges, — még mélyíteni fogja ezt a szakadékot. A dolgozó német milliókra újabb elviselhetetlen terheket akarnak rakni a nyugati imperializmus expozitúrái, akik mint 1914-ben, úgy most is nagyon hajlamosak arra, hogy a közelgő veszedelmeket hagyják ránk-zudulni s mikor tehetetlenségük és akaratnélküliségük már megteremtette a pokol minden borzalmát: hangos szóval hirdessék ártatlanságukat s másra mindig másra tolják át a felelősséget.

Európa ott fekszik a műtőasztalon s a vén, beteg orvosok cinikusan néznek vergődő testére. Szörnyű kiütések: kisebbségi kérdés, tömegnyomor, nyugtalanság és száz más fizikai és szellemi baj éktelenítik el a delikvens testét s a vén doktorok nem mozdulnak. Tudják, hogyha a beteg meggyógyulna, esetleg nem venné többé igénybe fáradságukat. És ők ettől félnek. Hadd vesszen minden, hadd menjen ebek harmincadjára minden, csak az ő vénséges önzésük maradjon épségben. Az agyoninjektiozott beteg azonban egyszer mégis eszméltre fog térni. És akkor felzökken láza deliriumában majd talán kiveri a műtőteremből cinikus orvosait. (s. l.)

Vereséget szenvedtek a mexikói felkelők

Prága, március 11. A prágai mexikói követség hivatalos jelentése szerint több nap sikeres előnyomulás után a mexikói felkelők teljes vereséget szenvedtek.

A kormány csapatainak sikerült elfogni Lopez tábornokot, akit elfogatása után nyomban agyonlőttek. Estobar tábornok is vereséget szenvedett és csapa-

pataival jelenleg menekülőben van. A kormánycsapatok a felkelők által megszállott Monterrey várost visszafoglalták.

A német nemzetipárt támadja a Népszövetséget a kisebbségi kérdés miatt

Siresemann üdülni ment. Antifascistatüntetés Berlinben

Berlin, március 11. Neustettinben tegnap Westarp német nemzetipárti vezetőpolitikus beszédet mondott, amelyben támadást intézett a Népszövetség ellen a kisebbségi kérdésben hozott halasztó döntése miatt. Westarp támadta a párisi jóvátételi szakértői konferenciának a nemzetközi pénzügyi felállítására vonatkozó tervét is.

Származó hír szerint Siresemann külügyminiszter 3 hétig tartó üdülni szabadsága után április első napjaiban tér vissza az olasz Riviéráról Berlinbe.

Berlin, március 11. A fasiszta-ellenes nemzetközi szervezet kongresszusával kapcsolatban a szervezet eszméivel rokonszenvezők és a kommunisták tüntetést rendeztek a birodalmi fővárosban. A rendőrségnek csak egy izben kellett közbelépnie a Friedrichstrassen, ahol a tömeg egyrésze összetűzött a rendtartására hivatott őrszemekkel. A rendőrök meghátráltak a tüntetők elől, de később érkezett erősségekkel sikerült a zavargókat szétoszlatni. Több letartóztatás történt, őrizetbe vették Wolf kommunista vezetőt is.

Március második felében bocsátják ki az új bankjegyeket

Pénzverdét akar felállítani a kormány az ércpénzek előállítására

(Bucuresti-Bukarest, március 11. Az Uj Kelet tud.) Most tette közzé a Banca Nationala február 23-iki helyzetjelentését, amelyből az tűnik ki, hogy a jegybank segítségére kezd lenni a piacnak azzal, hogy több pénzt bocsátott a gazdasági élet rendelkezésére. Ez a többlet csak igen kis mértékben keletkezett a bankjegyforgalom szaporításából, hanem inkább a giro-számlákból és a látásra szóló kötelezettségek gyarapodásából. A jelentés napján a Banca Nationala még nem volt abban a helyzetben, hogy a bankjegyforgalmat lényegesen növelje, miután a külföldi kölcsön esedékes összegeit akkor még nem kapta meg. Azonban,

bocsátásra is. Hivatalos helyről származó értesülések szerint az új bankjegyek első kibocsátása március 15-ike és április elseje között kerül forgalomba. Az első bankjegykibocsátás összegét még nem állapították meg.

dolattal foglalkozik, hogy ércpénzeket belföldön kellene előállítani. A terv megvalósításához természetesen szükség volna egy pénzverde felállítására és D. Dobrovici pénzügyminisztériumi osztálytanácsos már

Az ércpénzek forgalombahozása ügyben sincs még végleges álláspontja a kormánynak. Mint jeleztük a pénzügyminisztérium külföldről kért információkat arról, hogy a forgalomban lévő 5 és 20 lejes papírpénzek becserélésére és váltópénz előállítására mibe kerülne. Az ércpénz-verés kérdésében a pénzügyminisztérium az utóbbi napokban többiben is tárgyalt a Banca Nationalával, mert szeretné minél előbb végrehajtani a pénzügyi törvénynek erre vonatkozó részét. Ebben a tekintetben a pénzügyminisztérium azzal a gon-

ki is dolgozta a román állami pénzverde intézet felállítására vonatkozó tervet, amely szerint a pénzverde felállításának költségeit az első ércpénz-stek előállítása teljesen fedezné.

Vagyis a többi ércpénzkibocsátással már ingyen, illetve minimális előállítás-költség mellett történének. Mindamellert beavatott körökben úgy tudják, hogy egy a Banca Nationala igazgatósága, mint Charles Rist ellenőrző biztos az ércpénzeknek külföldön való előállítása mellett foglalnak állást.

most, hogy a jegybank megkapta a kölcsönösszeg egy részét, másik részét pedig két héten belül fogja megkapni, sor kerül új bankjegykibocsátásra is.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség felhívása a sékelért

Zsidó Testvérek!

Az építő munka Erec Jisraélben új lendülettel tovább folyik. A szívós munkának, a hősiesség kitartásnak már érnek gyümölcsei. Ezt állapította meg a nemcionista zsidóság kebeléből kiküldött szakértői-bizottság is. S ma már, Palesztina felépítésének gondolatát magáévá tette az amerikai és európai zsidóság azon része is, amely eddig attól távol állott. Így válik valósággá az az egész világ zsidóságának egységes akarata folytán Erec Jisraél: a zsidó nemzeti otthon.

A Cionista Világszervezet tanította meg a zsidó népet a politikai gondolkodásra, felbresztette benne a nemzeti önméret és a felelősség tudatát és kifejlesztette a zsidóságban az áldozatkészséget. A Cionista Szervezet szervezett politikai súlyt és tekintélyt a zsidó népnek, adott neki vezéreket és pionirokat úgy az országépítés számára, mint a saját galutbeli sorsának jobbrafordításáért vívott küzdelemre is. A Cionista Szervezet most még fontosabb és erőteljesebb munka korszaka előtt áll, melyben vele karöltve fognak dolgozni a világ nemcionistái is. Ez a szövetség szükségesé teszi, hogy a Cionista Világszervezet úgy számban, mint erőben még nagyobb sulyal képviselje a cionista ideált úgy az országépítésben, mint a galutban.

Ehez elsősorban az szükséges, hogy a Világszervezet vezetősége megkapja az anyagi eszközöket, melyek nélkül a Szervezet eredményes működése lehetetlen.

Zsidó Testvérek! A Cionista Világszervezet **szükségül** bevétel forrása a sékel.

A sékel ezenfelül kifejezője annak az egységes és centrális akaratnak, amelyben a szétszórt zsidóság egy néppé fott egybe

A sékel az alapja a Cionista Executive politikai és szervezeti munkájának.

Minden öntudatos zsidó segítségünkre kell járjon a zsidó összetartozás szimbólumának, a sékelnek megváltásával.

hogy cselekvőképessé tegye a zsidó energia kimeríthetetlen forrását: a cionista szervezetet.

Ne feledjétek zsidó testvérek, hogy künn és benn ellenségekkel vagyunk körülvéve, akik céltudatosan és szüntelen munkával életerőnkre törnek.

Csak a szervezkedésben rejlő reális erővel védhetjük ki az ellenséges erőkötől irányított sulyos csapásokat.

Legyünk épolj céltudatosak, mint ellenségeink és ne szünjön meg az önzetlen munka egy pillanatra sem a zsidó népi jóvoltáért.

Ennek a céltudatosságnak és szünetnélküli zsidó munkának egyedüli hivatott hordozója: a Cionista szervezet.

Cionisták!

A cionista mozgalom az utóbbi években minden nehézség ellenére az egész zsidó nép javára nagy eredményeket ért el. Népiünk Erec Jisraélben fényesen állotta ki a kemény próbát, újabb tért hódított és ezzel megszerezte az egész világ nagybecsülését. De még mindig sok a tennivaló.

Cionisták! A mi kötelességünk testvéreinket felvilágosítani és meggyőzni. Lássatok hozzá újult erővel fejtsetek ki erőteljes propagandát a cionista eszmék terjesztése érdekében, szerezzetek új híveket ügyünknek, hogy ezzel szervezetünket megerősítsük és a zsidó nép újjászületéséért és jólétéért végzendő munkát fokozhassuk.

Az idei kongresszus történelmi jelentőségű, nemcsak a Cionista Szervezet, de a világ össz-zsidóságának életében is.

Azok a határozatok, melyeket ez a Kongresszus hozni fog, évtizedekre, sőt talán évszázadokra el fogja dönteni a zsidó nép jövő sorsát.

Erdély zsidósága! Nekünk is jogunk, sőt ha élni akarunk, kötelességünk halatni szavunkat és befolyjni azon határozatok hozatalába, amelyek a zsidó nép újatját és így a mi sorsunkat is ki fogják jelölni.

Erdély zsidóságának számban is méltó képviselőket kell nyeres ezen a Kongresszuson, amj csakis úgy érthető el, ha a megváltott sékel számát

az eddiginek sokszorosára emeljük.

Ezért ne elégedjék meg egy cionista sem azzal, hogy a sékelt ő maga megváltja, hanem tartsa kötelességének, hogy a sékelt minden ismerőseivel megváltassa.

Nem mérgezi meg magát metilalkohollal,

ha a világhírű Lichtwitz Rum és Likörgyár romániai üdítőtelepének creme druját issza, mert azok garantáltan tiszták és gyümölcspárlatból készülnek. Kapható: Lichtwitz-gyár, Arad

Ne legyen zsidó Erdélyben, aki ez idén a sékelt meg nem fizti! Cionisták! Lássatok munkához!

Zsidó testvérek teljesítsétek kötelességeiteket!

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kiszélezőbizottsága.

Selyemcsempészés gyanúja miatt letartóztattak egy kolozsvári varrónőt

A rendőrség őrizetbe vett egy asszonyt is, aki több divatszalonra súlyosan kompromittáló vallomást tett

(Cluj-Kolozsvár, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyre veszedelmesebb méreteket öltő selyemcsempészésnek most ismét egy tipikus esetére bukkant rá a rendőrség. A rendőrség büntügyi osztálya egy feljelentés alapján néhány hónapja megfigyelés alatt tartotta Rosenfeld Klára kolozsvári varrónőt, aki gyanús körülmények között a legfontosabb külföldi selymeket hozta forgalomba. A hosszas rendőri megfigyelésnek eredményeképpen a rendőrfelügyelő utasítására Muresan rendőrkormányzó tegnap letartóztatta Rosenfeld Klárát, akinél több mint husz méter rendkívül finom külföldi selymet találtak, amelyről beigazolódott, hogy csempészésű.

Muresan kormányzó vallatni kezdte a

varrónőt, aki beismerte, hogy a selyem özeveg Markovitsnéétól vette át, hogy azt értékesítse. Rosenfeld vallomása alapján kiballgatták özeveg Markovitsnéét is, aki elmondotta, hogy ő a selymet Krausz Izsák nagyváradi kereskedőtől vásárolta. A rendőrségnek adatai vannak arról, hogy Krausz Izsák rendszeresen csempésztet át a határon a selymeket éppeleg özeveg Markovitsnééből a selyemből vett. Özeveg Markovitsnéé vallomásáról, amely több kolozsvári divatszalonra súlyosan kompromittáló, jegyzőkönyveket fel, majd Markovitsnéét őrizetbe helyezték. A vizsgálatot nagy erővel folytatják és annak eredményétől szenteljük fejlemények várhatók.

Szerelmi bánatában öngyilkosságot követett el egy kolozsvári tüzeriiszf

Reggelig tartó mulatság után mellbelötte magát Crusaveanu Pavel főhadnagy

(Cluj-Kolozsvár, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tragikus körülmények között veltt véget életének tegnap délelőtt tíz órakor, a str. Dragalina 106 szám alatti lakásán, Crusaveanu Pavel 31. ezredbeli tüzeri főhadnagy. A főhadnagy az utóbbi időben állandóan buskomor volt és ez a buskomorság szerelmi bánatának volt következménye. Egy kolozsvári román urileányba volt szerelmes, de a leány szülei állítólag ellenézték a házasságot. Crusaveanu főhadnagy szomalon este Miron Traian, Joan Fernea, Nagy Kornél és Pelean Emil nevű barátaiival mulatni ment a városba, majd éjjel után lakásán folytatták a mulatozást. A főhadnagy többször hangoztatta barátai előtt, hogy nem bírja elviselni az életet s így számára a halál megváltás volna.

Már virradni kezdett sőt délelőtt tíz óra lett, de az öt tiszt még egyre folytatta a mulatozást. Tíz óra tájban Crusaveanu főhadnagy főfájásról panaszkodott s kijelentette barátainak, hogy néhány percere kimegy az udvarra levegőzni. Alig ment ki a szobából, váratlanul egy revolver dörrenése rskettette meg a levegőt. A négy tiszt rosszat sejtve, abba az irányba futott, ahonnan a dörrenést hallották. Megdöbbenve pillantották meg az udvar egyik félreeső helyén, egy fa mellett barátjukat hanyattfeküdt mozdulatlanul, kezében görcsösen szorította füstölő szolgálati revolverét, másik kezét pedig a szívére szorította.

A kétségbeesett tiszték azonnal átláták a helyzetet; Crusaveanu főhadnagy beváltotta fenyegetődzését. Letépték melléről tisztkabátját, majd vértől áztatott ingét; mellén látogó sebből szivárgott a vér.

A telefonhívásra elősiető mentők az

öngyilkos főhadnagyot a sebészeti klinikára szállították, ahol azonnal műtétet vértettek alá. Az orvosok megállapították, hogy a revolvergolyó a szív mellett furta keresztül a tüdőt, majd egy bordacsontban megakadt. A főhadnagy állapota igen súlyos, de még így is remélhető, hogy megmenthetik az életnek. A hatonai hatóságok bevezették a nyomozást az öngyilkosság igazi okának felderítés érdekében.

Schellack-ban, mindenféle minőségben, Románia legjobb beszerzési forása. Ullmann József és Flia festék és vegyaru import ORADEA.

Butoránleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkasait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort Bösendorfer, Stigl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárheiyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait Hitelekpes egyéneknek kedvező fiz. tési feltételek

Elevenkönyvek

Fiatalok és beérkezettek ujszerű írásait adjuk ebben a sorozatban. Új és szenzációs azonban az is, hogy szép kiállítású, egészvászonkötésű könyveket adunk ezzel a sorozattal a lehető legolcsóbb árban, az olvasóközönség legszélesebb rétegei számára.

10 kötet egész vászonkötésben 820.— lej.

Havi részlet: 150.— lej.

- Benoit:** A király gyürüje.
- Carco:** A hurok.
- Cocteau:** A párisi fiu.
- Curwood:** Kazán, a farkaskutya.
- Hese:** Sziddhárta.
- Kistemaekers:** Váltott elfogattal.
- Michaelis:** Hét nővér.
- Spunda:** A halottbűvölő.
- Unamuno:** Ez aztán a férfi!
- Wells:** A tengeri tündér.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján 150 lejes havi-részletben is.

az a Stewart elnöki

Páris, ma leumiparban, amely ler és Rob személyi mint előrel teljes győze tudvalevő Stewart ez dekltségét pany of In állami petr sa körül ké részt vett er felszólít ról. Stewart protektorok lott és csak avatkozásá dard Oil C gának a közgyűlését séget szenve javaslatára kéve ismét ta meg és a ziciót is a mogattott ugyanakkor

a Stewart ki állást

A közgyűlés rikában har zációt keltet

A nemz Rockefeller-praktikusab A Rockefeller fontos szere Company of érkezett és ipar általán bek között k leumipar jöv meg ugyan, lenlegi tulp mindamellet Institute

egész sere életbelépte kozik, hog

Az említett hogy a nagy gok minél e ségesnek m bályok meg közás ellené karúine, — ke, maga az kérdéssel fo nyosra vebe vaslatot fog zók elrendel ni annak a történik a p normális a legi alacson kor

később fel petróleum jelen

Házias

Be

ujonnan k csak is Kérjen mi Ne

Gyar: Valca-L

Rockefeller győzött az amerikai petróleumháborúságban

Stewart ezredest kibuktatták a Standard Oil Company of Indiana elnöki székéből. Az amerikai kormány korlátozni akarja a petróleumtermelést. Miért lanyha a benzinpiac

Páris, március 11. Az amerikai petróleumiparban támadt ismeretes háborúság, amely az ifjabb John D. Rockefeller és Robert Stewart ezredes közötti személyi harcban jutott kifejezésre, mint előrelátható volt. Rockefeller teljes győzelmével végződött. A harc tudvalevőleg abból keletkezett, hogy Stewart ezredes, aki a Rockefellerék érdekeltségéhez tartozó Standard Oil Company of Indiana igazgatója, az állami petróleummezők koncesszionálása körül keletkezett panamában aktív részt vett és emiatt az ifjabb Rockefeller felszólította, hogy mondjon le állásáról. Stewart ezredes azonban hatalmas protektorok támogatásával szembeszállt és csak az idősebb Rockefeller beavatkozásának tudható be, hogy a Standard Oil Company of Indiana társaságának a múlt hét végén megtartott közgyűlésén Stewart és csoportja vereséget szenvedett. Az ifjabb Rockefeller javaslatára a közgyűlés a társaság elnökevé ismét Edward Seubert választotta meg és az igazgatóság fontosabb pozícióit is a Rockefeller csoport által támogatott jelöltekkel töltötték be, ugyanakkor pedig

a Stewart által eddig befűtött elnöki állást egyszerűen megszüntették.

A közgyűlés határozatai nemcsak Amerikában hanem világszerte nagy szenzációt keltenek.

A nemzetközi petróleumiparot a Rockefeller-győzelem után most már praktikusabb kérdés tartja izgalomban. A Rockefeller-Stewart háborúságban fontos szerepet játszott Sinclair Oil Company of Stanford alelnöke Párisba érkezett és nyilatkozott a petróleumipar általános helyzetéről. Sinclair többek között kijelentette, hogy a petróleumipar jövőjét optimisztikusan iteli meg ugyan, mert nem hisz, hogy a jelenlegi túlprodukciónak sokáig tartana, mindamellett az American Petroleum Institute

egész sereg megszorító intézkedés életbe léptetésének tervével foglalkozik, hogy a termelést korlátozzák.

Az említett intézet kívánatosnak tartja, hogy a nagy petróleumtermelő társaságok minél előbb összefogjanak a szükségességnek mutatózó radikális rendszárbályok megtételére. Amennyiben várakozás ellenére ez a megegyezés nem sikerülne, — mondotta a Sinclair alelnöke, maga az amerikai kormány fog a kérdéssel foglalkozni és majdnem bizonyosra vehető, hogy a parlamentben javaslatot fog tenni a szükséges eszközök elrendelésére, mert véget akar vetni annak a tékozlásnak, ami jelenleg történik a petróleummal. Nem is volna normális a petróleumot most a jelenlegi alacsony árak mellett eladni, amikor

később feltétlenül számolni kell a petróleumtermelés és a készletek jelentős csökkenésével.

Azt, hogy az amerikai petróleumiparban valamilyen változás fog történni, a januári termelési statisztika is indokoltá teszi. A statisztika szerint ugyanis januárban az amerikai petróleumkészletek fantasztikus mértékben megnövekedtek és 11 millió 400 ezer barrel többlettel elérték a 625 millió barrelt. Ez az emelkedés annál súlyosabb, mert a nyers kőolaj kitermelése is változatlanul magas szinten mozog. Március 2-ika óta egy hét alatt

Londonban már forró nyár van, de Kelet-európában még mindig tart a tél

London, március 11. A déli partvidéken és a fővárosban hirtelen minden átmenet nélkül óriási hőmérséklet-emelkedés állott be. A napsütés olyan erős volt, hogy több helyütt pázsittűzet okozott. A tüzek az éjszakai folyamán is láthatók voltak és a látóhatár több irányban is olyan vörös volt mintha óriási máglyák égtek volna.

nul magas szinten mozog. Március 2-ika óta egy hét alatt

a petróleumtermelés elérte a 2 millió 702 ezer barrel átlagos napi mennyiséget, ami rekordszámba megy.

ha tekintetbe vesszük, hogy ilyen tempo mellett 10 millió barrelnyi többlet lesz márciusban a normális havi átlagon felül.

Berlin, március 11. A Keleti tenger felől áramlatok még mindig erősen hűtik K letoroszország hőmérsékletét. A partvidéken ma éjjel is 10° alatt volt a hőmérséklet. A hőmérő az éjjel Berlinben 1°-ot mutatott s nappal sem emelkedett sokkal a fagypontról fölé.

Páris, március 11. Nyugateurópában az

A raktárkészletek kedvezőtlen helyzetét szakkörökben a benzinpiac statisztikai helyzetének lényeges leromlásával indokolják. Januárban ugyanis

a benzin fogyasztás 26 millió 644 ezer barrelről 22 millió 602 ezer barrelre esett vissza,

ugyanakkor azonban a termelés decemberrel szemben 428 ezer barrellel 34 millió 335 ezer barrelre emelkedett. Emiatt a javuló exportigénylések ellenére a benzin készletek januárban közel 8 millió barrellel 41 millió barrelre emelkedtek. A helyzet ezáltal erősen eltolódott, mert míg a decemberi ultimónál a benzin készletek csak 34 napra fedezték a szükségletet, január végén a készletek már 46 napos fedezetet nyújtottak. Emiatt lanyhultak el mindenütt a benzinárak.

időjárás továbbra is derült és enyhe. Ideérkezett jelentések szerint csak Észak- és Kelet-európában tart még a szigorú tél 20° alatti hőmérséklettel.

Bécs, március 11. Az olvadás következtében a jégtorlasz egyre veszít terjedelméből. A Duna-csatorna máris teljesen jégmentes.

Antiszemita gyilkosság Szovjetországban

Az antiszemita agitáció ellen bizottságot alakítottak. Antiszemita szervezetek a gyárakban

(Berlin, március 11. Az Uj Kelet tud.) Moszkvából érkezett jelentések szerint a hónapok óta folyó antiszemita agitáció, amely különösen a gyárakban jelentkezett annyira elhajlott, hogy legutóbb gyilkosságban robbant ki.

Pskowban a „Metallist” nevű gyárban egy Trofimow nevű orosz munkás összekulönbözött a gyárban alkalmazott egyik zsidó szakmunkással, aki az orosz munkás teljesítményeit kifogásolta. Trofimow a szóvita hevében egy kalapáccsal nekilátott a zsidó munkásnak, akit halánté-

kon sújtott. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt.

A szovjethatóságok azonnal megindították az eljárást, amelynek során kiderült, hogy az antiszemita propaganda a szervezett munkások között erősen hódolt.

Külön antiszemita szervezetek működtek amiket a tragikus eset nyomán bezüntettek. A „Metallist” gyár igazgatóját és üzemi tanácsát letartóztatták. Trofimowot március végén fogják felelősségre vonni. A gyilkos a vizsgálóbíró előtt cinikusan viselkedett.

A szovjetkormány a nagyarányú antiszemita mozgalom leküzdése érdekében 150 tagú bizottságot alakított azzal a feladattal, hogy kutassa ki az antiszemita mozgalom vezetőit, különösen a moszkvai szakszervezetekben és az állami üzemekben a munkásklubokban és a technikai iskolákban, ahol leginkább jelentkezett az antiszemita agitáció. A bizottság azzal kezdte meg működését, hogy az antiszemita ellen rádió útján felolvasásokat tart. E felolvasások során be fogják igazolni az antiszemita érvek tarthatatlanságát.

A nagyváradi fiatalok bírósága elnökének harca egy kis cselédleány ellen

Gróf Nesselrode feljelentette Nagyszalonta összes közigazgatási hatóságait

(Oradea-Nagyvárad, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap óta Orosz Bihar megyei alispán Nagyszalontán folytat vizsgálatot egy érdekes feljelentés ügyében. Ugyanis ezen feljelentés szerint Nagyszalonta polgármestere, főjegyzője és városi tanácsa román állampolgársági bizonyítványt állítottak ki Kiss Piroška nagyváradi cselédleánynak, aki pedig a feljelentő szerint magyarországi illetőségű. Az érdekes feljelentés ügyében a belügyminisztérium kezdte meg a vizsgálatot, melynek eredménye elé Nagyvárad és Bihar megye közönsége már csak azért is néz általános érdeklődéssel, mert

nyár melegeben a jég olvadni kezdett. Az első emelet folyosóján gróf Nesselrode Károly paplanit szellőztették és a lecsurgo víz az egyik paplant tönkretette.

A következő napon Kiss Piroškát a rendőrség a kiskorúak bíróságához vitte fel kihallgatásra,

ahol erkölctelen életmód címén indult meg ellene az eljárás.

A háziaszony azonban védelmére kelt a beperelt cselédnek és orvosi vizsgálattal kérte Kiss Piroška ártatlanságának igazolását. Kiss Piroškától az orvosi vizsgálat bebizonyította, hogy az ellene emelt vádak minden alapot nélkülöznek.

Ezzel az ügy be is lett volna fejezve, azonban gróf Nesselrode Károly nem elégedett meg ezzel a kudarcral, mely sem a paplan ellenértékét, sem pedig a cselédleány megbüntetését nem hozta meg a fiatalok bírójának. Nesselrode nyomozni kezdett Kiss Piroška hozzátartozói után és megállapította, hogy a cselédleány apja Bihar megyének egyik nyugati községében lakik, amely még Magyarországhoz tartozik. Ezt igazolandó, Nesselrode diplomáciai úton kért adatokat és mikor aktákkal igazolni tudta Kiss Piroška atyjának magyar állampolgárságát,

feljelentette a szigurancán Kiss Piroškát azzal a kérelemmel hogy toloncoltassák át azonnal a határon.

A szigurancra meg is tette a lépéseket, ekkor azonban Taglice Jolán megjelent a szigurancán és felmutatta cselédleányának nagyszalontai állampolgársági bizonyítványát.

Igy Kiss Piroška nem volt kitoloncolható Nagyváradról.

Es ekkor tette meg gróf Nesselrode Károly közokirathamítás címén a feljelentést Nagyszalonta összes vezető tisztviselői és állampolgársági hivatala ellen.

A feljelentést követő vizsgálat eredményét érdeklődéssel várják, annál is inkább, mert gróf Nesselrode üldözési mániára valló viselkedése már évek óta közbeszédtárgya Nagyváradon. A kiskorúak bírójáig eddig mintegy harminc különböző feljelentéssel adott munkát Nagyvárad nyomozó hatóságainak, melyek épen úgy nélkülöznek a komoly alapot, mint a Kiss Piroška ellen indított embertelen hajszja.

Hirdessen az Uj Keletben

Háziaszonyok figyelmébe!

Beck kávé

ujonnan gyártott kitűnő minőségben, csakis kék csomagolásban érkezik.

Kérjen mindentől valódi BECK kávé! Ne fogadjon el mást!

Gyár: Beck Jenő

Valea-Lui-Mihai (Ermihályfalva)

még magát hollal, Rum és Libr... nem fizt! munkához! Erdélyben, aki... kötelese. Szövetség... aki több... megtartoz... aki több... hogy a selymet vette át, hogy az... divatszalon is... te magát... sebszeti kím... megállapították... sziv mellett furta... életnek. A k... kának felderítés... an, mindenféle... sef és Fla... port ORADEA. állításra... butort... Rétí

Megalakult Garoflid-féle Agrárliga

(Bucuresti-Bukarest, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Dacia teremben tegnap alakult meg az agrárliga, feltűnően nagy részvétel mellett.

A liga megalakításának szükségességét Lucacievici hangsúlyozta és hangoztatta, hogy nemcsak a mezőgazdasági érdekek védelmére lesz a liga hivatva, hanem po-

litikai akciók lefolytatására is. Az ülésen felszólalt Fritz Konnerth szász képviselő is, aki az agronomok és különböző agrár-tanácsok működése helyett a munka szabadságának biztosítását követeli.

A liga elnöke Garoflidot választották meg, az intézőbizottságban a kisebbségeknek is helyet biztosítottak.

Interpelláció a rajnai megszálló csapatok körében történt gyakori halálesetek miatt

Páris, március 11. — Barthell képviselő kijelentette egyik lap munkatársának, hogy közelebről interpellálni készül a rajnai megszálló hadsereg körében előfordult tömeges halálesetek miatt. A képviselőnek állítólag bizonyítékai vannak arra is, hogy a kaszárnyákat nem kielégítő módon fűtötték

s emiatt több fagyásos haláleset is előfordult. Painlevé hadügyminiszter környezetéből kijelentették, hogy Barthell bizonyára tuzok, de ettől eltekintve, meg fogja indítani az eljárást és amennyiben mulasztások igazolódának be, a bűnösök ellen el fog járni.

A tábla elrendelte a bizonyítás kiegészítését a mócsai adóperceptor bűnügyében

(Cluj-Kolozsvár, március 11. Az Uj Kelet tud.) Taar Károly mócsi perceptor sikkasztási bűnügyét tárgyalta ma délelőtt a kolozsvári tábla Davidescu tanácsa. Az Uj Kelet megírta annakidején, hogy a kolozsvári törvényszék két és fél évi fegyházra ítélte a perceptor, aki a Bergfeld ellenőr által megartott rovacosolás szerint háromszázkilencvenezer lejrel károsította meg az államot. A vádlott annakidején azzal védekezett, hogy ezt az összeget távollétében lopták ki az adóhivatal Wertheimkasszájából, a törvényszék azonban védekezését nem vette figyelembe és a tanuvallomások alapján kimerítettnek találva a sikkasztás kritériumát, elítélte.

A Tábla mai tárgyalásán a főügyész kon alapszik, mivel a vádlott a kezében kérte, miután rámutatott arra, hogy a hasonló sikkasztási bűnügyek napról-

napra szaporodnak s ítéletével a Táblának példát kell statuálnia. A védelmet dr. Giurgiu János látta el, aki több argumentummal igyekezett bebizonyítani, hogy a törvényszék ítélete téves adatokon alapszik, mivel a vádlott a kezében lévő okirattal tudja igazolni, hogy olyan tételekért is felelősségre vonják, amelyekért ő már egyszer megkapta a felmentvényt fölötteseitől. Védőbeszéde során dr. Giurgiu rámutatott arra, hogy védenca tizenkilenc éve perceptor és ezáltal hiányos ellenőrzés áldozata lett. Kérte a bizonyítás kiegészítését arravaló hivatkozással hogy bizonyítani tudja miszerint az adóhivatalnál lopások történtek.

A táblai tanács rövid tanácskozás után helyt adott a védő kérésének és elrendelte a bizonyítás kiegészítését.

A Magánalkalmazottak Szövetségének nyilatkozata a hat kolozsvári letartóztatás ügyében

(Cluj-Kolozsvár, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kolozsváron letartóztatott magánalkalmazottak ügyében az Uj Kelet legutóbbi számában közltek az Egységes Szakszervezeti Tanács nyilatkozata, mely szerint a letartóztatottakat Magánalkalmazottak jelenlegi vezetősége jelentette fel a rendőrségnek magánlak-sértés címén. A nyilatkozatra ma vettük a Magánalkalmazottak Szövetsége vezetőségének alábbi nyilatkozatát, melyet az „audiatu et altera pars” elve alapján itt közöljük:

A kolozsvári egységes szaktanács titkársága az Uj Kelet f. hó 10-i számában nyilatkozatot adott le, amelynek személyeskedő tendenciáját mellőzve, a való tényállás tisztázására a következőket kérjük b. lapjokban leadni:

1. Alapszabályaink 23. paragrafusának b. pontja értelmében a felügyelő bizottság csak megjelölt rovacosolás alapján és *kizárólag szabálytalan pénzkezelés* indokolásával hívhat össze rendkívüli küldött közgyűlést, de semmi esetre sem országos vezetőségi ülést. Ezek szerint nyilvánvaló volt az összehívás jogtalansága. Még azt is megjegyezni kívánjuk, hogy az országos „vezetőségi ülés” összehívásáról sem az elnökségnek sem a titkárságnak tudomása nem volt.

2. Az egységes országos szaktanácstól való elszakadást névszerinti szavazás alapján a szerintük is legális elnökség

ülésén Kapdebó Alajos elnök hirdette ki. 3. Alapszabályaink értelmében a letartóztatottak közül Vasuta Béla, Rácz Béla, Krisztics György és Mendelovici nem bírnak szavazati joggal, mivel leg-
elemibb szocialista kötelességüknek — a rendes tagdíjfizetésnek sem tettek eleget. Hirsch Sándor a mostani elnökségnek, vagy vezetőségnek sohasem volt tagja. Végül Léb (Lórei) Adolf 1928 március 5-én sajtóközülget irt levelében lemondott elnökségi tagságáról, melyet a múlt év áprilisában tartott vezetőségi ülés tudomásul is vett. Ennyi elég annak igazolására, hogy az összegyűltek jogosultak voltak a vezetőségi ülést tartani.

4. Ami pedig a rendőrség igénybevételel illeti, tény és való, hogy Szövetségünk néhány tagja a rendőrséghez fordult segítségért, mert tudták, hogy Hagi-géanu rendőrprefektus már szombat délután közölte Kandel titkárral, hogy az egységek erőszakos eszközökkel akarják a helyiséget elfoglalni. Ennek dacára a kolozsvári tagok kérték a „vezetőségi” ülésre megjelonteket a helyiség elhagyására, mert ez a kolozsvári csoport tulajdona és a Szövetség csak vendég benne. Miután ők erre nem voltak hajlandók, sőt kifejezetten jogot vindikáltak a helyiség bírására, jogos tulajdonuk védelmében kérték a rendőrség segítségét. Ehhez annál is inkább joguk volt, mert a január hó 26—31-ig megtartott

tagszavazás alkalmával a kolozsvári tagok 7 kivételével sajátkezű aláírással kivánták az egységes szaktanácstól való elszakadást.

Végül még annyit, hogy a letartóztatás megtörténte után értesült Kandel titkár a fejleményekről és az iratok között elfekvő rendőrségi „Proces-Verbal” szerint őt azért hallgatták ki, hogy a tévedésből előállított tagokat szabadlábra helyezhessék. A helyiség feltörésének körülményeit csak a tagok bemondása alapján adhatta jegyzőkönyvbe.

A feljelentés tényének az is ellentmond, hogy a letartóztatottak közül többeket még a letartóztatás napján a rendőrség szabadlábra helyezte.

Legvégül pedig még megjegyezzük, hogy az egységek tendenciózus és pro-

Megnyílt!

A Nagyvárodi előnyös ismert Grosz-féle or. h. kóser étterem tulajdonosa Temesváron a L. oydor 11. sz. alatt újonnan átalakított, modern higiénával berendezett ud. a. i. helyiségében **fiókot nyitott.**

Olcsó abonemal Lakodalmak és bankettek rendezését vállalja!

Temesvár Llyodsor 11. sz. Nagyvárad Zöldfa-ucca 10.

pagandára szánt nyilatkozataira nem kívánunk a jövőben reagálni. Az öntudatos alkalmazottak majd ugys itélkezni fognak anélkül, hogy a polgári lapokban akadémiikus vitákat rendeznénk.

Cluj, 19299 március 11!

Magánalkalmazottak Szövetsége

Összeomlott egy budapesti pénzüintézet

A Lipótvárosi Takarékpénztár anyagi válsága miatt felszámol

Budapest, március 11. A Lipótvárosi Takarékpénztár Budapest egyik kisebb, de jólfundáltak ismert pénzüintézete váratlanul anyagi válságba került. A pénzüintézet, amely 1895-ben létesült és igazgatóságában a magyar pénzüvilágban előkelő pozíciót elfoglaló nevek szerepeltek, immobillá vált. Ellátólag kisiparosoknak és kiskereskedőknek hitelezett tőkék behajlása körül merültek fel nehézségek, ami miatt a takarékpénztár kénytelen volt a Pénzüintézet Központhoz fordulni és esedékségei számára fedezetet kérni. A Pénzüintézet Központ igazgatósága a takarékpénztárnál roviziót rendelt el és ennek eredményeképpen felszólította a pénzüintézet, hogy számoljon fel. A Lipótvárosi Takarékpénztár kénytelen ennek a felhívásnak eleget tenni és már legközelebb összehívja a felszámoló közgyűlést.

Az eddigi hírek szerint a hitelezők és

a betevők nem fognak veszteni, mert a takarékpénztár megfelelő fedezettel rendelkezik, sőt remélik, hogy a részvényeseket sem fogja nagyobb károsodás érni. A múlt évben a pénzüintézet még 95.000 pengő nyereséget mutatott ki és körülbelül nyolc százalékos kamatozásnak megfelelő osztalékot fizetett. A takarékpénztár igazgatósága úgy határozott, hogy egyelőre a betétek huszonöt százalékát fizeti ki, később pedig a befolyó összegek arányában fizeti ki a betéteket.

A pénzüintézet fizetési nehézségeiről szóló hírek már délelőtt elterjedtek a budapesti tőzsdén, úgyhogy a Lipótvárosi Takarékpénztár részvényeit, amelyeket már hónapok óta huszpengős árfolyammal jegyeztek, erősen kínálták, azonban a tizenötpengős árfolyam mellett sem volt senki, aki a részvényekből vett volna.

Előkészületben

SZABÓ IMRE

utijegyzetei

AZ UJ BALKÁN

A Balkán népei a béke tizedik évében

A balkáni zsidóság az új világhelyzetben

Besszarábia, Bukovina, Erdély, Dobruza, Orománia, Bulgária, Törökország, Jugoszlávia, Görögország,

Előjegyzéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben

Per

(Cluj-K)

Kelet tud. ban meg nagyenyed Giurgiu J. fel-ért ar jessen fe nyitókko zonyitani, Grosz He nap le i perujítás hallgassa. Alkalm dr. Giurgiu találkozás — Ez idején va jogászoka érdekel. tották és lett érezte bizonyítás Reinitz J. Jakab ké kriminalist dekes emb desnek ál — Soha natot, am bedtté vá gyilkosna molyan, mondható okos bört tam. Rein vajjon a ni, amely elött is el tékát ke gonra kr ta el, hog nujába, m itették el miért nen alatt Rein tem, mint san bizik. Elmondja Herman b nyai bádo bádogost Az erdőbe nyre talál az állítja gyilkosság zelebe Re negyven u bizonyítat kosság id dott Fels — Szavé tényleg a lett jutno áldozata, sek és hip ga alá. Te nyoznom található Mielőtt nitz, szem panaszkoz ket ó má kodott, ho boy a fe zu szaká

Az orvostu gyógyo kezé Diátá Petillegat

ING SZA (otthontan) Név: Cím: A szelvény

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági tudósági napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Ma ton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
 Str. Caroli 81.
 az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Meghalt Salamon Kooch, a palesztinai főrabbi édesapja. Jeruzsálemből jelentik: A napokban halt meg Jeruzsálemben rabbi Salamon Kooch, 85 éves korában. A megboldogult apja volt A. J. Koochnak, Palesztina hírneves fő rabbijának. A temetésen Jeruzsálem lakosságának minden rétege résztvett. Rabbi Salamon Kooch egy régi litvániai rabbisaládból származott és husz évvel ezelőtt költözött Palesztinába. Gyermekei mindnyájan a Szentföldre vándoroltak és itt tekintélyes pozíciókat foglaltak el. Legidősebb fia: Avrohom Jichok Kooch, a Szentföld főrabija, ifjabb fia, rabbi Dov Beer Kooch, Afule rabija, rabbi Kopel Kooch, a jeruzsálemi árva-ház igazgatója, két másik fia, Saul és Sámuel, ke reskedők és ismert talmudisták Jaffában. A megboldogult három veje szintén tekintélyes állásban van Erec Jiszraeiben. Josef Rabl, vezetője a jaffai Mizrachi kézműves-iskolának, J. Mirkin pedig a petach-tikvai talmudtőreda vezetője.

— Churchill nagy beszédre készül. Londonból jelentik: Az alsóház e hét folyamán tárgyalja a hadsereg és a flotta költségvetését. Ez alkalommal Churchill nagy beszédre készül. A költségvetés megszavazása után az ülésnek vége lesz és a parlament már csak az új választások után fog ismét összeülni.

— Étesítés. Jibou községben (jud. Salaj) f. hó 27 és 28-án országos vásár.

— Légiforgalom Mexicó-City és az Unió között. Newyorkból jelentik: Mexicó-City és a texasi Blainville között tegnap megnyitott az utasszállító légi-forgalom. Az első repülőúton Lindberg is résztvett, aki kijelentette, hogy amíg menyaszonys Mexikóban tartózkodik, többször is meg fogja tenni ezt a repülőutat. Lindberg szerint a repülőgép többizben repült el olyan helységek felett, ahol a felkelők és kormánycsapatok között harcok folytak. Lindberg a délután folyamán akadálytalanul visszatért amerikai területre.

AZ IDŐJÁRÁS VISZONTAGSÁGAI könnyebben elviselők, ha reggelre egy csésze tejben 8 kávéskanál *Ovomallin*-vel edzi maguk.

— Lessing Minna von Barnhelmje a budapesti Nemzeti Színház forgószínpadán. Budapestről jelentik: A Nemzeti Színházban közelebről bemutatásra kerül a forgó színpadon Lessing Minna von Barnhelmje. Az európai színpadokat százötven éve foglalkoztató darabnak ez lesz budapesti premiérje a Lessing születésének kétszáz éves fordulóján.

— A vér felrisszítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferencz József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelnek az orvosok a valódi Ferencz József vizet használatát, mert ez szabályozza a bél működést erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtató az idegeket és ezáltal új életet teremt. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Halálozás, F. hó 11-én reggel 8 órakor, özv. Finkler Hermanné, kolozsvári uriaszony, hirtelen elhunyt. Finkler Samu és Finkler Antal, kolozsvári kereskedők az elhunytban édesanyjukat gyászolják. A gyászoló család ezuton tudatja a szomorú hírt rokonai-val és barátaival.

— Orosz jégtróck munkában. Berlinből jelentik: A Mecklenburg és Schwing gőzösökkel orosz jégtrócknek tegnap sikerült a Keleti Tenger jegéből kiszabadítani. A két hajó befutott a wardenmünder kikötőbe.

— Eljegyzés. Goldstein Piroška (Krasznia) és Goldmann Miklós (Oradea) jegyesek. — Minden külön értesítés helyett.

— Márk Libuskát (Beclean) eljegyzte Berger Sándor (Tarnamare). Minden külön értesítés helyett.

— Amikor a sok publikum miatt az előadó nem jut a felolvasó asztalhoz. Bécsből jelentik: Szombaton este a bécsi pszichológiai egyesület meghívására Ernst Kretschmer professzornak a marburi ideggyógyászati klinika igazgatójának előadást kellett volna tartania e címen: »A testalkat és a jellem«. A professzor előadása iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy az orvosgyesület palotájának díszterme már órákkal a jelzett idő előtt megtelt hallgatókkal. A karzatok roskadásig megteltek és a folyosók is zsúfolásig voltak emberekkel. Amikor azonban elérkezett a felolvasás kezdetének ideje, Kretschmer professzor sehoh sem volt található.

A tanár ugyanis képtelen volt magának utat törnie a nagy tömegben, úgy hogy a felolvasást el kellett halasztani egy másik időpontra, amikor Kretschmer tanár egy nagyobb teremben, vagy színházban fogja megtartani felolvasását. Kretschmer tanár egy újságról előtt nyilatkozott legújabb munkásságáról, amelynek eredményeit közölni akarta előadása során. A tudós a zseni biológiai problémájával foglalkozik és törvényszerűen akarja kimutatni azokat a jelenségeket, amelyek minden zseniális embernél egyképen mutatkoznak. A professzor a zseni ösztönösségét akarja kimutatni a fajtság megvilágításában. Együttal alapos analízist adja egyes zseniális embereknek: Rousseau-nak, Robespiernek, Goethének, Michelangelonak és másoknak.

MIELŐTT HAZULRÓL ELMEGY, tegyen szájába egy Anacol-pasztilát, hogy az időjárás kellemetlenségeitől mentesüljön. Egy phiole ára: 37.— lei.

• Meghívó. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága folyó évi március hó 17-én d. e. 10 órakor, a kamara kistermében (Calea Victoriei 51 sz., I. em.) rendes ülést tart a következő napirenddel: 1. Az ülés megnyitása. 2. A végrehajtóbizottság jelentése. 3. Ügyforgalmi jelentés. 4. Az üzérkedési törvény és az árcmaximálási eljárás megszüntetése. 5. A felügyelő bizottság 1928. december 13-iki és 1929 március 3-iki jegyzőkönyvei. 6. A kamarai tisztviselők segélypénztárának a szabályzata. 7. Esetleges javaslatok, melyeket írásban kell beadni a kamara titkári hivatalához. — Felkérjük az ideiglenes bizottság t. tagjait, hogy az ülésen feltétlenül résztvenni sziveskedjenek. Cluj, 1929. március 3. Negrutiú F. J. mérnök, elnök. Caciulá Nicolae vezértitkár.

Lezajlott a Menza-bál. Szombaton éjszaka zajlott le a Metropol-kávéház hatalmas lokáljában a zsidó diákság ideje óálja. A Menza-bálon, amely valamikor olyan nagy eseménye volt Kolozsvár zsidó társadalmának s amelyet az utóbbi évek sajnálatos eseményei folytán néhány éve nem lehetett megtartani, ezuttal ismét a tradícionális zsidó diákbál hangulat ura kodott. Kolozsvár zsidó társadalmának minden erejével, erkölcsileg, valamint anyagilag is támogatta a menzát a bál teljes sikerének biztosítására. És ez a siker, most már megállapíthatjuk, százszázalékos volt. A bál tiszta jövedelme, amely meghaladja a kilencvenezert lejt, a tí enkettedik órában gyűlt össze, hogy a nyomorgó zsidó diákok konyhájának fenntartását még néhány hónapig biztosítsa. Aki eljötték a bátra, felejthetetlen műveltségnek lettek részesei, amely a késő hajnali órákban ért véget. Puskás Béla zenekara mellett Kolozsvár legszebb hőlyei emelték a bál sikerét s a hajnali órákban ért véget az idei bál szezon egérdikebb szépségversenye, amelyen erős közlelem árán Somogyi Zsuzs lett az első díj, Balassa Manca a második és Rubin Böske a harmadik díj nyertese. A bál rendezői, a zsidó egyetem haligatók s minden elismerést megérdemelnek a kifogástalan rendezésért.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazok, akik felejtethetetlen férjem, illetőleg édes apánk elhunyt alkalmából részvétkeife jezésükkel mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet. Özv. Antal Ernőné és gyermekei.

— Értesítés. Jibou községben (jud. letfeleinket és a hozzánk gépmunkákra járó asztalos mester urakat, hogy üzemenket tovább folytatjuk és biztosítjuk t. üzletfeleinket a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálásról, valamint a gépdíjak legméltányosabb elszámolásáról. Özv. Antal Ernőné és gyermekei.

— Brüsszelbe utaztak a jóvátételi konferencia belga résztvevői. Brüsszelből jelentik: A belga jóvátételi szakértők tegnap jelentést tettek a miniszterelnöknek a párisi szakértői konferencia eddig végzett munkájáról. A kormány ma minisztertanácsot tart, amelyen további utasításokat adnak a szakértői konferencia belga résztvevőinek.

— A pápa végiglátogatja a katolikus országokat. Varsóból jelentik: Az egyik lap közlése szerint a pápa a lateráni szerződés olasz részről bekövetkező ratifikációja után végiglátogatja a katolikus országokat. A lap úgy tudja, hogy a pápa a jövő évben Amerikába is ellátogat.

— Boris király külföldre ment. Szófiából jelentik: Boris király külföldre utazása előtt tegnap foadta a miniszterelnököt, majd elutazott Szófiából. Hivatalos közlés szerint a király Bécsbe és Berlinbe megy fülbájának kezelésére.

— Trotszkij már nincs internálva. Párisból jelentik: Konstantinápolyi jelentés szerint Trotszkij elhagyta a szovjet követségi épületet és egyik pérai szállóban szállott meg. A volt népbiztos figyelmeztetést kapott, hogy a tulságos nyilvános szerepléstől lehetőleg tartózkodjék.

Számolja meg a sok köhögő embert, akikkel az uccáú vagy másutt találkozók. Várni akar, amíg a köhögést ön is átkapja? Vegyen idejekorán néhány Panilavin pasztilát és meg lesz óva a légzőszervek betegségeitől. Kaphatók gyógyszerárakban és drogériákban.

Uj könyvek (Szépirodalom)

Arlen: Ifjú szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hamlet tanár ur	108 .
Anet Claude: A tulsó parton	153 .
Cherbuliez: Holdenis Mera	102 .
Delmont: Város a tenger alatt	191 .
Dekobra: Guruló Vénusz	136 .
Erdős René: Pandya György ifjusága	204 .
Roland Dorgeles: A szent Louis Hemon: Az ökölvívó	187 .
Locke: Uri csavargó	136 .
M. theisv Helén (Jón a rozson át" szerzője): Gyözelmes Vénusz	170 .
Courths Mahler: Szind Dóra	25 .
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	68 .
Román Rolland: Mahatma Gandhi	25 .
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	102 .
Sardou Victoria: Teodora	119 .
Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	102 .
Wassermann: A lángész	156 .
	255 .

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugeniacsászárno vallomásai	160 .
Benoit: Szerelmes ellenések	160 .

Szép Ernő: Jó nő. (Legújabb költemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij özvegyének emlékiratai

A legérdekesebb regénnyel vetteknek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja előttünk Dosztojevszkij mindennapi életét, írói műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelteti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A dilettáns gonosztévő	153 .
Wallace: A halál angyala	163 .

Gárdonyi Géza művelnek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falusi verebek	136 .
Pönölyök	136 .
Bor	102 .
Fehér Anna	102 .

Palle: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkesztú utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangelium	289 .
Akeresztény egyház	272 .
Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a sziporkázóan öleltés könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.	
Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei séták kapcsán az ember és társadalom örök problémáját vizsgálja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.	
Molnár Antal legújabb zenekönyvei: Zenekultura	ára 187 lei
Jazz-band	119 .

Schidlof: Spanyol nyelvtan	ára 272 lei
Lingua: Spanyol-magyar szótár	122 .
Complett spanyol szótár	272 .

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában.

Közgazdaság

Má kezd meg a CFR belföldi tartozásainak kifizetését

Az állami tartozásokat is még ezen a héten kezdik folyósítani

(Buruvesti-Bukarest, március 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Teodorescu Nicolae, a CFR vezérigazgatója tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Alewa tábornok közlekedésügyi miniszterrel, majd Popovici Mihály pénzügyminiszterrel a vasut belföldi tartozásainak kifizetése ügyében. Ezeket a tartozásokat ugyanis a külföldi kölcsönök abból a részből fogják kifizetni, amelyet a kormány a CFR részére szánt. A megbeszélés során Teodorescu vezérigazgató bemutatta a pénzügyminiszternek a CFR összes hitelzőinek névsorát. A pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a külföldi kölcsönből már átvett összeg megfelelő részt a hitelezők kielégítésére fordítsák. Bezerint a kifizetések már kedden, március 12-én megkezdődnek és hus-

vétig a vasut összes belföldi tartozását kifizeti.

Ugyancsak ezen a héten kezd meg az állam is elmaradt tartozásainak kifizetését a már ismertes normák szerint. Azokat a követeléseket, amelyek körül semmiféle vita nincsen, azonnal teljes összegükben kifizetik, míg a vitás követeléseket csak a helyzet tisztázása után. Hasonlóképpen csak később fogják az állam hitelezőitől behajtani azokat az összegeket, amelyekkel azok tartoznak az államnak, vagy a különböző állami intézményeknek. Az állam belföldi adósságainak összegét még mindig nem állították össze véglegesen, de mértékadó helyen ezt az összeget közel 5 millárdra becsülik.

Ujabb 400 millió kölcsön az inséges vidékek ellátására. A termelési és fogyasztási szövetkezetek központja újabb kölcsönt kötött a Dresdner Bankkal a Kampfmayer gabonacég közvetítésével az inséges vidékek ellátása érdekében. A kölcsön összege 500 ezer angol font vagyis több, mint 400 millió lej. A megállapodás értelmében a vetőmagnak szánt gabonamennyiséget március végéig köteles a Kampfmayer cég a szövetkezeti központ rendelkezésére bocsátani, míg az élelmiszeri célokat szolgáló gabonát április végéig. Az új kölcsön kamatozása 11,5 százalék.

Megkezdődtek az adófelbecsülési tárgyalások. A pénzügyminiszterium rendelkezési alapján hétfőn kezdtek meg működésüket az ország területén az adófelbecsülési bizottságok. Azokon a helyeken, ahol a bizottságok nem készültek el a szükséges előmunkálatokkal, a fellebbezési tárgyalások március 20-ig fognak megkezdődni.

A kolozsvári UGIR-kerület jubiláris közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta meg a romániai nagyiparosok országos szövetségének kolozsvári kerülete tizedik évi közgyűlést a kereskedelmi és iparkamara dísztermében. A közgyűlést, amelyen C. R. Mircea szenátor, az UGIR vezérigazgatója is megjelent, Diamant Izsó társelnök nyitotta meg és beszédében ismertette az egyesület tízéves működését, valamint az általa elért eredményeket. Kelemen Bernát pénzügyi jelentése után megejtették a tisztújítást, amelynek alapján a következő vezetőséget választották meg: dr. Farkas Mózes elnök, Desila Virgil, Lázár Simon, Manolescu Grigore, dr. Moskovits Miklós és Wieser Oszkár társelnökök, dr. Barbul Illés Károly, Bagge Péter, Diamant Izsó, Erdős Zsigmond, Friedmann Hermann, dr. Hatiegan Emil, Prinz Armin és Szemere Miklós alelnökök, azonkívül kiegészítettek a választmányt is. A közgyűlés után Mircea mérnök és Diamant Izsó az üzem racionalizálás kérdéséről, Fülöp Ferenc mérnök egy racionalizált vállalat működéséről, Negrutiu F. Joan iparkamara elnök az építés, dr. Manushek-Langer Ottó mérnök a fűtés racionalizálásáról tartott előadást, míg Peptea Jacob a távollévő dr. Farkas Mózesnek a munkás- és tisztviselői kérdésséről szóló értekezését olvatta fel.

nyeket. Kelemen Bernát pénzügyi jelentése után megejtették a tisztújítást, amelynek alapján a következő vezetőséget választották meg: dr. Farkas Mózes elnök, Desila Virgil, Lázár Simon, Manolescu Grigore, dr. Moskovits Miklós és Wieser Oszkár társelnökök, dr. Barbul Illés Károly, Bagge Péter, Diamant Izsó, Erdős Zsigmond, Friedmann Hermann, dr. Hatiegan Emil, Prinz Armin és Szemere Miklós alelnökök, azonkívül kiegészítettek a választmányt is. A közgyűlés után Mircea mérnök és Diamant Izsó az üzem racionalizálás kérdéséről, Fülöp Ferenc mérnök egy racionalizált vállalat működéséről, Negrutiu F. Joan iparkamara elnök az építés, dr. Manushek-Langer Ottó mérnök a fűtés racionalizálásáról tartott előadást, míg Peptea Jacob a távollévő dr. Farkas Mózesnek a munkás- és tisztviselői kérdésséről szóló értekezését olvatta fel.

Pásztori és Kettmann
Brassó
sodronygyár azonnal szállít mindenféle **sodronyfonatokat** és **sodronyszöveteket**.

Színház-Művészet

Hotel Imperial

A Magyar Színház világszenzációja

Ha van film, amelynek nincs szüksége beajánlásra, reklámra, a sip-dob hangos zenéjére, akkor a «Hotel Imperial» az.

Newyorktól az afriai partok legdélibb sarkáig, világvárosokban vagy falun, mindemitt, ahol azt hirdették, hogy a Hotel Imperial fog színtre kerülni, valóságos népvándorlás indult meg s a megerősített rendőrszolgok nem voltak képesek visszatartani a tömeget attól, hogy a színház kapuit meg ne ostromolják.

Öregek és fiatalok, szegények és gazdagok tódultak arra a hirre, hogy a Hotel Imperial-t vetíteni fogják. A betegek ágyaikból keltek fel s elvándorogtak, hogy megnézhessék a Hotel Imperial-t.

A Hotel Imperial az amerikai Paramount-filmgyár örök időre szóló, csodálatos remekműve. Valóságos extázissal nézi végig a közönség mindenütt a Hotel Imperial-t.

A Hotel Imperial scenáriumát Biró Lajos írta.

Értesítjük Kolozsvár közönségét, hogy a Hotel Imperial már Kolozsvárott van s szombattól, március 16-tól kezdődőleg látható a magyar színházban.

Szombaton 3-kor, 5-kor, 7-kor és 9-kor, vasárnap ugyancsak 3-kor, 5-kor, 7-kor és 9-kor és hétfőn is 3-kor, 5-kor 7-kor és 9-kor látható a Hotel Imperial

A pénztárak ezeken a napokon, reggeltől estig, ebédszünet nélkül nyitva vannak s rendelkezésre állanak a közönségnek.

A Magyar Színház műsora:

Kedden este fél 9 órakor: Párisi divat. (5-ödször. Napibérlét 31. szám. C. Sorozatszám: 304.)

Szerdán este fél 9 órakor: Párisi divat. (6-odszor. Napibérlét 32. szám. A. Sorozatszám 305.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedden 4-kor és 6-kor: Ringelspiel. dr. Fejős Pál. Főszereplők: Glenn Tryon és Barbara Kent.

Szerdán 4-kor és 6-kor: Ringelspiel. Csütörtökön 4-kor és 6-kor: Ringelspiel. Pénteken 4-kor és 6-kor: Ringelspiel. Pénteken este 8 órakor: Három és fél

órás mozielőadás: Ringelspiel és Kémeliás hölgy. Norma Talmadge, Gilbert Roland, Beregi Oszkár, Barbara Kent, Glenn Tryon. Összesen 19 felvonást! Helyárak: 40, 30, és 20 lej.

Szombaton 3-kor, 5-kor, 7-kor és 9-kor: Hotel Imperial. (Biró Lajos örökös filmszenzációja. Főszereplők: Pola Negri, James Hall, George Segmann. Rendező: Mauritz Stiller.)

Vasárnap d. e. 11-kor: Mozi-matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal.

Vasárnap 3-kor 5-kor 7-kor és 9-kor: Hotel Imperial.

Hétfőn 3-kor, 5-kor, 7-kor és 9-kor: Hotel Imperial.

A Nemzeti Színház és a Román Operaheti műsora:

Kedd: A régi Heidelberg.

Szerda: Tannhäuser, John Sullivan fel léptével.

Csütörtök: A botesinálta doktor.

Péntek: Lohengrin, John Sullivannal.

Szombat d. u. Traviata (Gyermekelőadás)

Szombat este: Hét eladó lány.

Vasárnap d. u. A régi Heidelberg.

Vasárnap este: Tannhäuser, John Sullivan vendégfel léptével.

Kedd: Kardinális (Bemutató).

Szerda: Tannhäuser (John Sullivan fel lépésével).

Pénteken: Tannhäuser (John Sullivan bucsufel léptével).

Szombaton d. u. Bohémek (Gyermekelőadás)

Szombat este: A kardinális.

Vasárnap d. u.: Szökötetés a szerájból

Vasárnap este: Medea.

Hétfőn d. u. Hét eladó leány.

Hétfőn este: Tosca (Munkáseelőadás)

Kedd: A kardinális.

Szerda: Fidelio.

Csütörtök: Nincs előadás.

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap d. u.: Szevillai borbély.

Vasárnap este: Az elveszett levél.

A színházi iroda közleményei:

Párisi divat. Oriási sikere van Kolozsvárott is a Párisi Divat-nak. A közönség valósággal végig taposja végig kacagja az előadást s felvonások befejeztével se vége se hossza nincs a kihívásoknak. A Párisi Divat legközelebbi előadásai: kedd este, szerda este.

Ringelspiel (Ketten a miliók között). Izzagmasan érdekes, grandiózus film, Ringelspiel, a melyet most a magyar színházban vetítenek. Valósággal lélekzetét visszafojtva figyeli a közönség, a film minden jelenetét, minden trükkjét. Dr. Fejős Pál, a fiatal magyar rendező Amerikában ezzel a film mel lett világhírű. Glenn Tryon és Barbara Keent brilliroznak a főszerepekben. A Ringelspiel ma is, holnap is, holnapután is, látható a magyar színházban. Minden nap két előadás: 4-kor és 6-kor. Legdrágább jegy: 30 lej.

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	324-3240	—	—	49250	3235	1103250	17893	65005	1923
Newyork	168-15	520	520	25600	16785	57370	71190	3380	—
London	814-10	252262	252250	12422	81570	2 3	345325	16393	4044
Páris	659-659	203075	203100	—	6 675	220050	27795	13265	39075
Milano	882-882	272150	272100	13395	88050	3002	372575	17087	52325
Prága	49350	1540	1540	—	498	169975	210775	—	2.6
Budapest	2940-2940	9065	90650	—	290	—	12403	5-925	—
Belgrád	—	91280	91275	—	—	1007	124987	5933	176
Bukarest	—	3090	30900	1520	—	341	42350	2032	6050
Varsó	1920	5-30	5830	—	1905	643250	7981	37887	—
Bécs	2368-2368	730500	730500	—	2364	805875	—	47477	—
Berlin	4005-4005	1234000	12335	—	3992	1361123	16888	80320	—

Száz lej árfolyama: Zürich (zárlat) 309, Páris 1520 Budapest 341, Bécs 42300, Prága 2008

Szeszgyárosok, szeszfűzők

nem nélkülözhetik

A szeszgyártás kézikönyvét

A leértesítetesebb, legérthetőbb módon megírt szakmunkát. Szerkesztették: Dr. Herics Tóth Jenő és Osztróvszky Antal műgyetemi magántanárok. — Ara füzve 1100, kötve 13.0 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A muzsikus ember

Irta: Salom Aléchem. — Szabó Imre fordítása

Mint hogy a legtöbb esetben a zálogtárgyakat nem változtat ki, az idők során rendszeres korálkereskedést üzemeltet. Az üzlet annál is jobban prosperált, mint hogy Mezep-wában a korálgyöngy akkoriban divatban volt. A város leggazdagabb emberei tudják, hogy korálüzereket a legszebbeket és legolcsóbbakat csakis Stempenyu feleségénél, Freidelnél lehet kapni.

Stempenyu ezzel szemben két dolgot szeretett: önmagát és a hegedűt. Nagyon sokat törődött magával, ruhája általában kifogástalan volt miszt ráncnak rendben kellett lennie, művészhatárt állapodóan gondozta. Megtörtént, hogy órák hosszat állott a tükör előtt.

— Még most is agglegény vagy — korholta őt ezért Freidel — de ő mitsem törődve az asszonyi szemrehányással, tovább is jól öltözködött és sokat hegedült.

Ha kezébe vette a hegedűt, megfedkezett magáról és az egész világról. Ha egyszer-máskor borus gondolatok támadtak volna meg, a hegedű szava elűzte ezeket a gondolatokat. A hegedű panaszos, síró, ujjongó, diadalittas hangjai egy egész világot plántáltak a szívébe... Csak a hegedű hangjai fedlítették vele a sok szenvedést, ami rázudult a házasság nyomán.

Amikor megházasodott ugyanis, darabokba tört benne mindaz, ami Stempenyu lényében harmónikus é egységes volt. Most már pontosan két embert lehetett benne megkülönböztetni; az otthoni Stempenyut és az idegenben élő Stempenyut. Otthon Stempenyu Freidel alattvalója volt, engedelmes gyermek, akivel mindent lehetett csinálni. Az idegenben élő Stempenyu már megint a vidám fickó volt, a kedves egykori kalandor. Kint az idegenben Stempenyunak saját világa volt, egy világ, amelybe Freidel nem tudott bejutni.

Ezt a világot ime a szép Ruchl most keresztülvágta. Stempenyu életében Ruchele a legnagyobb élmény volt. A széles ember sokat szeretett az életben, de emlékezőképességének hiánya mindig erősebbnek bizonyult szerelménél. Ezáltal azonban a dolgok egészen más fordulatot vettek. Már az első találkozás alkalmával olyant érzett, mint amilyent azelőtt soha. Ruchele két szemét fűzet lobbantottak a szívében, amelyet nem lehetett könnyen eloltani. Ez a szerelmi história egyébként is másképp kezdődött, mint a többi. Stempenyu szerelmi ügyeit rendszerint szokta elintézni, ezuttal azonban írásban cselekedte meg. Kottapapírosra írta meg első szerelmes levelét. Izzadt belé, mert az írás favágó-munka volt az ő számára. De nem akarjuk ezt hibául fedröni, elvégre a művésznek nem kell írni tudni, különösen, ha nem is tanulta ezt a mesterséget. (Stempenyu ugyanis csak későbbi éveiben tanult meg írni, olvasni.) Csoda-e, ha tolia nem dolgozott úgy, ahogy kellett volna.

Stempenyu néhány napig zsebében horóta a levelet és nem tudta, hogy milyen módon adja azt át Ruchelének. Jött a régóta várt szombat délután, Stempenyu a Berdicsvi-utcán sétált abban a reményben, hogy Ruchelével találkozni fog. Sok fiatalasszony

volt itten, a leányok sétáltak fel és alá, akik Stempenyura nevettek, egész Mazepewka kint volt a Berdicsvi-utcán, csak egyetlen nőszemély hiányzott: Ruchele. Stempenyut nem hagyta nyugton a levél, amit a zsebében szorongatott és szinte öntudatlanul ment abba az utcába, ahol Eizik Naftáli lakott. Az egyik ablak nyitva volt. Itt, ebben az ablakban ült, — mint ahogy még emlékezni fognak, — Ruchel gondolataiba elmerülve és egy szomorú dalt dudolt. Odajött az ablakhoz, köszöntötte. „Gut Schabesz“, kétszer is megismételte, azután átnyújtott, a nőnek egy kottapapírosat, amely Stempenyu szerelmi vallomását tartalmazta.

Csendes, világos éjszaka.

Ruchele sokáig tartotta kezében a levelet és nem tudta, mit kezdjen vele. Ki akarta dobni az ablakon, de megdondolta. Összehajította és a zsebébe tette.

Bensejében harag és felháborodás érzése vibrált. Mégis csak szemtelenség ettől a muzsikustól, hogy hozzá, Eizik Naftáli menyéhez, szerelmes levelet csempész. Olyan prepotencia ez, amit meg kell torolni. Fel kell keresnie őt és négysem között kell felelősségre vonnia, honnan vette a bátorságot ahhoz, hogy neki írjon? Ki adott neki jogot erre és ki bátorította őt fel? ... Alaposan elgondolkodott a kérdés fölött, meghányta-vetette, milyen módon jöhetnének össze, hogy ezt neki megmondja. Hirtelen azután ötlete támadt.

— Ide hallgasson anyósom, szolt egy napon Dvose Malkéhez. Ha nem lenne drága, szeretnék vásárolni egy korál-fűzért. Finom és nehéz gyöngyöket.

— Hát hányszor mondtam, már, neked, eregy Freidel Stempenyuhoz és válassz ki magadnak azokat a korálokot, amik a legjobban tetszenek. ha akarod, veled megyek, azt hiszem, hogy nem fogja drágán számítani.

Elmentek tehát Freidel Stempenyuhoz.

— Isten hozta önöket! — köszöntötte Freidel a vevőket. Hogy van, Dvose Malke? már régóta gondoltam magára.

— Miért, Freidel?

— Már több mint egy esztendeje, hogy ott él a menyé a házában, egy ilyen igazgyöngy és még mindig nem jött el hozzám, hogy valamit kiválasszon számára.

— Igaza van, Freidel, de tehetek én róla, ha menyem eddig nem kért korálokot? Ugy látszik, nem szereti az ékszer.

— Ez aztán igazán újság előttem. Nem értem, hogy valaki ne szeresse a korálokot.

Freidel gyorsan zöld szekrénykét hozott elő, amelyből kivette a különös magyságu gyöngyfűzereket.

— Látja, Dvose Malke, — mondtotta, mialatt a korálokot mutogatta — ha rám hallgat, ezt a gyöngyöt ajánlom. Isten óvjon meg engem magukkal együtt minden rossztól, de azt mondom magának, hogy nincs az embernek szüksége más ékszerre, ha ez van a nyakán. Tegyük csak fel! En úgy éljek, pompásan áll. Direkt, mintha az

arcához készítették volna. Igaz, Dvose Malke?

Freidel ezután kivett a kicsi szekrénykéből egy kékítükröt és odaállította Ruchele elé. Freidel szürke szemmei kelletlenül esillogtak. Homlokán izzadságcseppek permeteztek.

— Stempenyu is megteszi a magáét — szolt Dvose Malke és oda mutatott a szoba felé, ahonnan Stempenyu játéka hallatszott.

— Ott játszik — szolt Freidel és zavartan egymásután emelte ki a korálokot a szekrénykéből.

Dvose Malke és Freidel hosszabban alkudozni kezdtek.

Ruchele csendesen ült és egy szót sem hallott az egyébként hangos beszélgetésből. Ő egészen más beszélgetésre halgatott, más hangokra, más szavakra Stempenyu hegedűje szoltott hozzá olyan szavakat, amik mélyen a a szívébe hatottak. Csak amikor a hegedű elnémult és Stempenyu az ajtónál mutatkozott, csak akkor állott fel... Stempenyu, mintha gyökereket vertek volna a lábai, megállott a küszöbön. Ruchele odafordult anyósához és kérte, hogy jöjjön haza. Dvose Malke felkelt.

— Nézd csak, hogy elbeszélgettük az időt! Mondja hát meg, Friedel, az utolsó árat. Azt mondom önnek, csak tisztességesen szolgáljon ki bennünket, mert még szüksége lehet ránk.

— Tisztességesen? Micsoda beszéd az, Dvose Malke! Fulladjak meg az első falaton, ha hazudni fogok magának. Sose asszony tizenyolc rubelt akart adni értük, én legyek olyan boldog a férjemmel együtt, de nem adtam.

Mert úgy gondolkozom, Sose az Sose, de maga elvégre mégis Dvose Malke és lássa, magának odaadom tizenöt rubelért. Nem akarok rajta keresztelni

— Tizenöt rubel az sok, nagyon sok. Tizenkettőt ha akar, tessék, adok és kifizetem készpénzzel.

— Hogy az Isten áldja meg magát, Dvose Malke, — kiáltott Freidel magánkivül és megragadta mindkét kezét.

— Mialatt a két asszony egymásnak hazudozott, Ruchele és Stempenyu között halt beszélgetés folyt le:

— En akartam mondani magának valamit, Stempenyu.

— En is akartam mondani magának, Ruchele.

— Már maga mondtott nekem valamit.

— Mikor?

— A levélben.

— De keveset mondtam.

— Epen eleget!

— Még a századrészét sem annak, amit mondani akartam.

— Maga téved.

— Az életemre eszköszöm! Nagyon szeretném látni magát. Hol láthatom?

(Folyt. köv.)

Ne álljon fel a régen elavult végeladásoknak és árveréseknek.

A Népáruház

Calea Regele Ferdinand 33. a legszebb fehérnemű, asztalnemű és még sok ezer cikket 95 leiert árusít.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Kedd, március 12. — Budapest, 9.15: Zenekari hangverseny; 12.05: Cigányzene; 16: Mesedélután; 17.10: A Magyar Rádió Ujság felőrája; 17.40: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye; 18.30: Mit üzen a rádió? 19.30: Verdi: Troubadour c. operájának előadása a Studióból; 22: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Utána cigányzene. — Bécs, 16: Délutáni hangverseny, Otti Slavicek énekesnő közreműködésével; 20.05: Egy vigjáték előadása. Utána esti hangverseny. — Kassa 12.15 Gramofonhangverseny; 17.10: Zenekari hangverseny. Közreműködik M. Kristová hangversenyénekesnő; 20.10 Kamarazene. — Kattowitz, 12.10: Gramofonzene; 17.55: Hangverseny; 19.20 Massanet: Manon c. operájának előadása. — 2. L. O London 5xx Daventry 12: Clein Andersen (sopran) hangversenye; 18.45: Chopin-mazurkák; 22.40 Táncczene. — Nápoly, 20.45: Egy opera közv. a San Carlo színházból. — Róma; 17.30: Szórakoztató zene; 20.45: Egy opera közvetése.

Szerda, március 13. — Budapest 9.15 Trio hangverseny; 12.05: Gramofonhangverseny; 17.40: Cigányzene; 18.40: Rádiomatórposta; 19.25 Olasz nyelvoktatás; 20: A Budai dalárda hangversenye; 21.30: Másfélóra könnyű zene. — Bécs 16: Hangverseny. Vita Keld közreműködésével; 20.45: Franz Schmiedl est A bécsi filharmonikusok hangversenye. — Brünn, 17.45: Margit Skoda operáénekesnő és Hans Svetska opera énekes ária- és dalszete; 19.15: Mozart Don Juan c. operájának közv. — 5 G. B Daventry Experimental 18.30: Könyvü zene; William Frith (bariton) és Beatrice Eveline (hegedű) közreműködésével; 22.20: Táncczene. —

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej Legkisebb apróhirdetés 5 lej Állatkeresőknek 30 százalékos kedvezmény Ap óhirdetések díja előre fizetendő Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg-mellekeve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej

Önállóan író, szorgalmas zsidó leány négytagú ort. zsidó családban felvaterik. Scharf ein Jakob Oradea, strada Tribunal Doora (Boczko-u.) 11.

Irodának, műhelynek, raktárnak kapuajtati helyiség kiadó. Ért. kezni: Hegeóus főírás, Metropol épület.

Uri családhoz mindenesnek ajánkozik megbízható, tiszte séges leány. Cim: Szőlősi Anna Cal. Traian (Ar. á 1-u.) 39. szám.

Inkasszói

vagy akvizitóri

állást keresek. A helyi kereskedők körében r gi öszszekott tésem van. Jó referenciákkal rendelkezem. Szves a ánlátokat „Korrek” jelgére a kiadóba kérek.

Sajtíkszítő

nyelmeze. A legkisebb sajt a sch-w-iel tejoitóval készül. — Hatasos, nem romlandó készítmény. Egger & Co. Rt. vezgyszeli gyár, Cluj. Ugyan ott kapható a Sajtíkszítés kézikönyve 20 lej előzetes beküldés ellenében

Raucióképes (törörszakmában teljesén jártas) utazót keresek.

Ajánlat: „Töröry” jelgére a kiadóba.

Makulaturapapír eladó az Uj Kelet kiadóhivatalában.